

Spelling

Basis • Groep 6 • Blok 5

Woordpakket 17, 18, 19 en 20

Antwoorden

Picto's

Deze opdracht doe je als je tijd hebt.

Deze opdracht doe je alleen.

Deze opdracht doe je samen.

Deze opdracht doe je in een groepje.

Deze opdracht doe je met de hele klas.

Dit is een bewegingsopdracht.

Deze opdracht schrijf je op een blaadje.

Knipstrategie

Luisterstrategie

Onthoudstrategie

Ook-zo-strategie

Regelstrategie

Werkwoord

Blok 5

Doelenkaart

Hoe gaat het?

- ☐ ik moet het nog leren
- ☐ ik moet het nog oefenen
- ☒ ik kan het!

Woordpakket 17 Werkwoordspelling

- Ik kan de **verleden tijd** met te(n) en de(n) schrijven.
- Ik kan zelf nieuwe werkwoorden bedenken in de **verleden tijd**.

Woordpakket 18 Woorden waarin ik /zj/ of /zju/ hoor en g of ge schrijf

- Ik kan woorden waarin ik /zj/ of /zju/ hoor en **g** of **ge** schrijf goed schrijven.
- Ik kan zelf woorden waarin ik /zj/ of /zju/ hoor en **g** of **ge** schrijf bedenken.

Woordpakket 19 Woorden waarin ik /ie/ hoor en i schrijf

- Ik kan woorden waarin ik /ie/ hoor en **i** schrijf goed schrijven.
- Ik kan zelf woorden waarin ik /ie/ hoor en **i** schrijf bedenken.

Woordpakket 20 Woorden die eindigen op tie

- Ik kan woorden die eindigen op **tie** goed schrijven.
- Ik kan zelf woorden die eindigen op **tie** bedenken.

Les 1

Werkwoordspelling

- Ik herhaal het schrijven van de **verleden tijd** met **te(n)** en **de(n)**.

		pv ev	pv mv
woordenboekvorm	→ pv → tt (nu)	- stam → ik-vorm - jij/hij/zij-vorm: ik-vorm + t	wij/jullie/zij-vorm: woordenboekvorm
	→ pv → vt (eerder)	ik/jij/hij/zij-vorm: ik-vorm + te/de ('t kofschip)	wij/jullie/zij-vorm: ik-vorm + ten/den ('t kofschip)

Werkwoorden

juichen

ik juich**te**
jij juich**te**
hij/zij juich**te**
wij/jullie/zij juich**ten**

verzetten

ik verzet**te**
jij verzet**te**
hij/zij verzet**te**
wij/jullie/zij verzet**ten**

stofzuigen

ik stofzuig**de**
jij stofzuig**de**
hij/zij stofzuig**de**
wij/jullie/zij stofzuig**den**

redden

ik red**de**
jij red**de**
hij/zij red**de**
wij/jullie/zij red**den**

werken

ik werk**te**
jij werk**te**
hij/zij werk**te**
wij/jullie/zij werk**ten**

lusten

ik lust**te**
jij lust**te**
hij/zij lust**te**
wij/jullie/zij lust**ten**

krabben

ik krab**de**
jij krab**de**
hij/zij krab**de**
wij/jullie/zij krab**den**

wedden

ik wed**de**
jij wed**de**
hij/zij wed**de**
wij/jullie/zij wed**den**

boffen

ik bof**te**
jij bof**te**
hij/zij bof**te**
wij/jullie/zij bof**ten**

sporten

ik sport**te**
jij sport**te**
hij/zij sport**te**
wij/jullie/zij sport**ten**

gniffelen

ik gniffel**de**
jij gniffel**de**
hij/zij gniffel**de**
wij/jullie/zij gniffel**den**

schudden

ik schud**de**
jij schud**de**
hij/zij schud**de**
wij/jullie/zij schud**den**

kussen

ik kust**te**
jij kust**te**
hij/zij kust**te**
wij/jullie/zij kust**ten**

sprinten

ik sprint**te**
jij sprint**te**
hij/zij sprint**te**
wij/jullie/zij sprint**ten**

groeien

ik groei**de**
jij groei**de**
hij/zij groei**de**
wij/jullie/zij groei**den**

bloeden

ik bloed**de**
jij bloed**de**
hij/zij bloed**de**
wij/jullie/zij bloed**den**

maken

ik maak**te**
jij maak**te**
hij/zij maak**te**
wij/jullie/zij maak**ten**

stoten

ik stoot**te**
jij stoot**te**
hij/zij stoot**te**
wij/jullie/zij stoot**ten**

herkennen

ik herken**de**
jij herken**de**
hij/zij herken**de**
wij/jullie/zij herken**den**

begeleiden

ik begeleid**de**
jij begeleid**de**
hij/zij begeleid**de**
wij/jullie/zij begeleid**den**

De verleden tijd met te(n) en de(n) (herhaling)

De **persoonsvorm** is de vorm van het werkwoord in een zin die bij iets of iemand hoort.

De **persoonsvorm**:

- kan enkelvoud of meervoud zijn,
- staat in de **tegenwoordige tijd** (*nu*) of in de **verleden tijd** (*eerder*).

Je kunt vaak horen dat het verleden tijd is: de persoonsvorm eindigt op **te(n)** of **de(n)**.

Soms kun je niet goed horen of er **te(n)** of **de(n)** achter de ik-vorm komt in de verleden tijd.

Gebruik dan als hulpmiddel **'t kofschip**.

- 1 Luister naar de laatste klank van de stam.
 - 2 Is dat een medeklinker in **'t kofschip**: dus de klank /t/, /k/, /f/, /s/, /p/?
Of is het een werkwoord met **ch** ('t kofschchip) zoals lachen of juichen?
- Ja? Je schrijft **ik-vorm + te(n)**
 - Nee? Je schrijft **ik-vorm + de(n)**

woorden-boekvorm	laatste klank stam	wel in 't kofschip → ik-vorm + te(n)	niet in 't kofschip → ik-vorm + de(n)	ik-vorm + te(n)/de(n)	vt enk	vt mv
boffen	/f/	X		bof + te(n)	bofte	boften
lusten	/t/	X		lust + te(n)	lustte	lustten
juich <u>en</u>	--	X		juich + te(n)	juichte	juichten
stofzuigen	/g/		X	stofzuig + de(n)	stofzuigde	stofzuigden
krabben	/b/		X	krab + de(n)	krabde	krabden
wedden	/d/		X	wed + de(n)	wedde	wedden

Let op!

Eindigt de ik-vorm tegenwoordige tijd op **t** of **d**?

Dan is de verleden tijd dus met **dubbel t** en **dubbel d**!

Voorbeeld:

sprinten → ik-vorm = sprint → sprint + te(n) = sprintte(n)

voeden → ik vorm = voed → voed + de(n) = voedde(n)

1

Bekijk samen het woordpakket en de schrijfaanwijzing.

2 Vul de verleden tijd van het werkwoord in.

- 1 Leerling 1: zorg dat je het woordpakket niet ziet.
- 2 Leerling 2: noem een woordenboekvorm.
- 3 Leerling 1: zeg of het werkwoord bij 't kofschip hoort of niet.
- 4 Leerling 2: zeg **ik, jij, hij** of **zij**.
- 5 Leerling 1: schrijf **ik, jij, hij** of **zij** op met de **verleden tijd enkelvoud** (vt enk) van dat werkwoord erachter.
- 6 Doe dit met nog vijf werkwoorden.
- 7 Ruil om en doe hetzelfde met zes andere werkwoorden.
- 8 Kijk samen na en verbeter.

Meerdere antwoorden mogelijk.

Bekijk het woordpakket bij les 1 om de woorden na te kijken.

3 Noem de laatste letter van de stam.

- 1 Leerling 1: zorg dat je het woordpakket niet ziet.
- 2 Leerling 2: noem een woordenboekvorm.
- 3 Leerling 1: bedenk de stam van het werkwoord en schrijf de ik-vorm op. Hoort het werkwoord bij 't kofschip? Schrijf de **verleden tijd meervoud** (vt mv) van dat werkwoord erachter.
- 4 Doe dit met nog vijf werkwoorden.
- 5 Ruil om en doe hetzelfde met zes andere werkwoorden.
- 6 Kijk samen na en verbeter.

Voorbeeld: /krab/. Ik schrijf krab op. /b/ zit niet in 't kofschip. Dus komt er in de **verleden tijd meervoud den** achter de ik-vorm: krabden.

Meerdere antwoorden mogelijk.

Bekijk het woordpakket bij les 1 om de woorden na te kijken.

4

Maak rijmpjes.

- 1 Kies een werkwoord uit het woordpakket.
- 2 Bedenk een werkwoord dat erop rijmt.
- 3 Maak met de werkwoorden een rijmpje van twee zinnen in de **verleden tijd**.
- 4 Doe dit met nog meer werkwoorden. Je maakt drie rijmpjes.

Voorbeeld: Het kalf **loeide**,
omdat haar staart te hard **groeide**.

Meerdere antwoorden mogelijk.

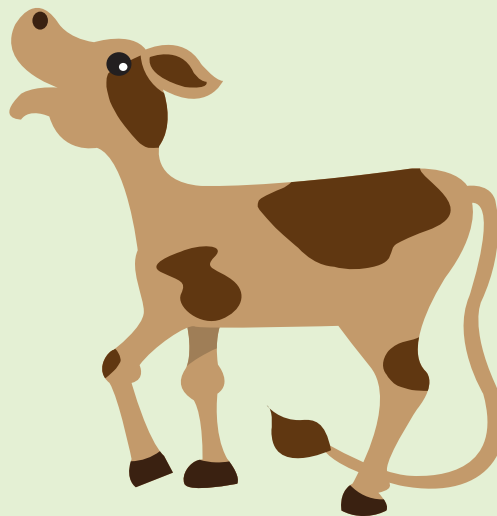
.....

.....

.....

.....

.....

- Ik herhaal de **verleden tijd** met **te(n)** en **de(n)**.

Schrijfaanwijzing

De **verleden tijd enkelvoud** (vt ev) hoort bij ik, jij en hij/zij.

De **verleden tijd meervoud** (vt mv) hoort bij wij, jullie en zij.

Gebruik 't **kofschip** om te weten of de verleden tijd **te(n)** of **de(n)** krijgt.

Het werkwoord hoort bij 't **kofschip** →

ik-vorm + **te(n)**: ik juichte**te**.

Het werkwoord hoort niet bij 't **kofschip** →

ik-vorm + **de(n)**: wij stofzuig**den**.

1 Vul het schema verder in. Kijk naar het voorbeeld.

- 1 Kijk naar de woordenboekvorm.
- 2 Schrijf de laatste letter van de stam op tussen schuine strepen.
- 3 Zit de laatste klank van de stam niet in 't **kofschip**? Kleur die klank rood.
- 4 Vul de ik-vorm en de verleden tijd enkelvoud en meervoud in.

woordenboekvorm	laatste klank stam	ik-vorm tegenwoordige tijd	verleden tijd enkelvoud	verleden tijd meervoud
werken	/k/	werk	werkte	werkten
boffen	/f/	bof	bofte	boften
krabben	/b/	krab	krabde	krabden
groeien	/i/	groeï	groeide	groeiden
stoten	/t/	stoot	stootte	stootten
schudden	/d/	schud	schudde	schudden
verzetten	/t/	verzet	verzette	verzetten
herkennen	/n/	herken	herkende	herkenden
bloeden	/d/	bloed	bloedde	bloedden

2

Maak zinnen in de verleden tijd.Kijk naar het plaatje en maak de zin af met een persoonsvorm in de **verleden tijd**.

kussen

De jongen *kuste*.....

stofzuigen

Vader *stofzuigde*.....

lusten

De tweeling *lustte*.....

redden

Opa Koen *redde*.....

3

Maak zinnen.

1 Kies uit elk rijtje een woord of woordgroep.

2 Maak er hele zinnen van.

1	ik	gniffelden	mijn oma	helemaal verkeerd
2	mijn broer	begeleidde	gisteren	om die grap
3	jullie	wedde	nog heel lang	naar de kamer

1 *Ik begeleidde mijn oma naar de kamer.*.....2 *Mijn broer wedde gisteren helemaal verkeerd.*.....3 *Jullie gniffelden nog heel lang om die grap.*.....

- Ik herhaal de **verleden tijd** met **te(n)** en **de(n)**.
- Ik bedenk zelf de **verleden tijd** met **te(n)** en **de(n)** van nieuwe werkwoorden.

1 Vul in.

- Kijk naar de woordenboekvorm voor de zin. Vul de persoonsvorm **verleden tijd** in de zin in.
- Welke werkwoorden hebben dubbel **t** of dubbel **d** in de verleden tijd? Kleur ze.

- juichen De leerlingen *juichten* toen ze vrij kregen.
- werken De bakker *werkte* vroeger vanaf vijf uur 's morgens.
- maken Wij *maakten* vorig jaar een lange wandeling.
- sporten Ik *sportte* eerst drie keer in de week.
- sprinten *sprintte* jij gisteren zo snel voorbij?
- gniffelen Waarom *gniffelden* jullie zo tijdens de film?
- wedden Vroeger *wedden* jullie nog wel eens om een euro.
- begeleiden De gids *begeleidde* ons naar het restaurant.

2 Haal zes werkwoorden uit de woordslang en vul van elk werkwoord de persoonsvorm **verleden tijd** enkelvoud in.

<i>schuurde</i>	<i>speurde</i>
<i>graaide</i>	<i>leende</i>
<i>knielde</i>	<i>deelde</i>

3

Bedenk zelf nog vier werkwoorden waarvan de laatste klank van de stam in 't kofschip zit.

Vul het schema in.

woordenboekvorm

verleden tijd enkelvoud

verleden tijd meervoud

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4

Maak een strip met ten minste drie plaatjes.

Gebruik zo veel mogelijk werkwoorden uit opdracht 2 en 3.

Ter beoordeling van de leerkracht.

- Ik herhaal woorden uit blok 3.

- Ik kan de **verleden tijd** met **te(n)** en **de(n)** nu goed schrijven.
- Ik kan woorden uit blok 3 nog goed schrijven.

Dit kan ik nog

1 Vul de persoonsvorm verleden tijd van het werkwoord in.

- veranderen Gisteren *veranderde* ik van woonplaats.
- regelen Mijn moeder *regelde* een verhuizer om mee te helpen.
- zwaaien De piano *zwaaide* heen en weer.
- barsten De piano viel en *barstte* uit elkaar!
- lachen Mijn moeder *lachte* er niet om.

2 Welke woorden staan er?

- Begin bij de eerste letter. Sla steeds een letter over.
- Vul het woord in.
- Kleur de onthoudletters rood, ook-zo-stukje blauw en de extra letter van de letterzetter geel.

v w e d r t k j o i u e d a e k n *verko*oae*n*

t u o l t v e r m o p e a m a z l *tot*on*paal*

d b o l n w d o e t r c e p n *don*an*e*

b p a k l i l d e k t d j o e *ba*l*et**j**e*

3

Los het geheimschrift op.

Vul het hele woord in.

♥ = au of auw

* = ou of ouw

☆ = etje

♦ = te of de

- 1 Vorige week vierde ik mijn tr* dag. *trouwdag*
- 2 De man plukte voor mij een bloem☆. *bloemetje*
- 3 De lucht is hemelsbl♥ maar toch ben ik verk*den. *hemelsblauw + verkouden*
- 4 Mijn vriendin lach♦ laatst: jullie zijn een lief stell☆. *lachte + stelletje*

Dit kan ik nu

Zo schrijf ik het goed

! ?

✓ x

- 1 ☐ ☐
- 2 ☐ ☐
- 3 ☐ ☐
- 4 ☐ ☐
- 5 ☐ ☐
- 6 ☐ ☐
- 7 ☐ ☐
- 8 ☐ ☐
- 9 ☐ ☐
- 10 ☐ ☐

- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐

Woorden uit blok 3

! ?

✓ x

- 1 ☐ ☐
- 2 ☐ ☐
- 3 ☐ ☐
- 4 ☐ ☐
- 5 ☐ ☐

- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐

Handwriting practice lines on page 15. The page contains 20 horizontal dotted lines for writing practice.

Spelen en bewegen

1 Speel het werkwoordenspel!

Wat heb je nodig?

- kladblaadjes
- dobbelsteen

- 1 Kies een spelleider.
- 2 Spelleider: zeg een woordenboekvorm uit het woordpakket.
- 3 Gooi om de beurt met de dobbelsteen.
- 4 Voer de opdracht uit die bij het aantal ogen van de dobbelsteen hoort.
- 5 Spelleider: is het goed? Dan krijgt de speler het aantal punten van de dobbelsteen.
- 6 Ga door tot iedereen vier keer gegooid heeft.
- 7 Wie heeft de meeste punten? Dat is de winnaar!

	Zeg of het werkwoord bij 't kofschip hoort.		Maak een zin met het werkwoord in de verleden tijd enkelvoud.
	Noem de verleden tijd enkelvoud.		Maak een zin met het werkwoord in de verleden tijd meervoud.
	Noem de verleden tijd meervoud.		Schrijf de verleden tijd enkelvoud en de verleden tijd meervoud van het werkwoord op.

2

Poortwachter.

Wat heb je nodig?

- stoepkrijt
- 20 kaartjes

Voor de spelleider

1 Teken vier kastelen van ongeveer 2 × 2 meter. Schrijf in ...

- kasteel 1: **verleden tijd** enkelvoud: ik-vorm + **te**
- kasteel 2: **verleden tijd** enkelvoud: ik-vorm + **de**
- kasteel 3: **verleden tijd** meervoud: ik-vorm + **ten**
- kasteel 4: **verleden tijd** meervoud: ik-vorm + **den**

2 Schrijf van elk werkwoord van het woordpakket de ik-vorm op een kaartje.

3 Kies vier poortwachters. Zij gaan elk op de poort van een kasteel staan.

4 Verdeel de rest van de groep in twee gelijke teams.

5 Schud de kaartjes.

Verdeel ze onder de spelers van beide teams. Zorg dat iedereen evenveel kaartjes heeft.

6 Kaartjes die over zijn, doen niet mee.

7 De eerste spelers van de teams kiezen een kasteel dat bij het werkwoord op hun kaartje hoort.

De poortwachter leest het kaartje en laat de speler door als de regel van zijn kasteel voor dat werkwoord geldt.

Het kaartje met **juich** mag dus door in de twee kastelen met ik-vorm + **te** en **ten**, maar niet in de kastelen met ik-vorm + **de** en **den**.

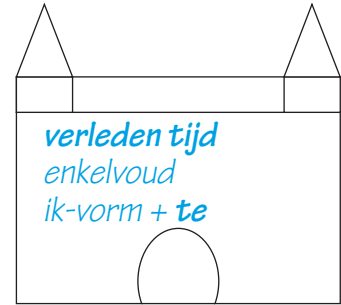
- Mag de speler door? Dan schrijft hij de goede vorm van het werkwoord op.
Is het goed? Dan mag dat team het kaartje houden.
Niet goed? Verbeter en geef het kaartje aan het andere team.
- Mag de speler niet door? Geef het kaartje aan het andere team.

8 De volgende speler van beide teams is aan de beurt.

9 Ga door tot alle spelers geweest zijn. Welk team heeft de meeste kaartjes?

Dat team heeft gewonnen!

Voorbeeld:

Woordpakket 18

Les 1

Woorden waarin ik /zj/ of /zju/ hoor en g of ge schrijf

- Ik leer woorden schrijven waarin ik /zj/ of /zju/ hoor en g of ge schrijf.

Ook-zo-woorden

de giraf	logeren	de gelei	de etage	het horloge
het genre	origineel	de rage	de etalage	de asperge
het budget	corrigeren	de garage	de lekkage	de manege
de energie	het genie	de bagage	de reportage	de centrifuge

Schrijf het ook-zo-stukje altijd hetzelfde.

/zj/ → g, /zju/ → ge

- 1 Luister naar het woord in je hoofd.
- 2 Hoor je /zj/ in het woord? Schrijf dan g.
Hoor je /zju/ in het woord? Schrijf dan ge.
g en ge zijn ook-zo-stukjes. Je schrijft ze altijd hetzelfde.
- 3 Lees nog een keer na of je het woord goed geschreven hebt.

Voorbeeld:

Je hoort /loozjeerun/, je schrijft logeren.

Je hoort /garaazju/, je schrijft garage.

de asperge

- 1 Bekijk samen het woordpakket en de schrijfaanwijzing.

2 Vul de woorden die je hoort goed in.

- 1 Leerling 1: zorg dat je het woordpakket niet ziet.
- 2 Leerling 2: kies een woord met **g** of **ge** en lees het voor.
Hak het woord in klankgroepen en spreek elke klankgroep duidelijk uit.
- 3 Leerling 1: luister goed naar leerling 1 en vul het woord in.
- 4 Doe dit met nog twee woorden.
- 5 Ruil om en doe hetzelfde met drie andere woorden.
- 6 Kijk samen na en verbeter.

Meerdere antwoorden mogelijk.

Bekijk het woordpakket bij les 1 om de woorden na te kijken.

3 Onthoud zo veel mogelijk woorden uit het woordpakket.

- 1 Bekijk samen het woordpakket en onthoud zo veel mogelijk woorden.
- 2 Zorg allebei dat je het woordpakket niet ziet.
- 3 Vul zo veel mogelijk woorden met **g** en **ge** in.
- 4 Kijk samen na en verbeter.

Meerdere antwoorden mogelijk.

Bekijk het woordpakket bij les 1 om de woorden na te kijken.

4 Maak een verhaal.

Bekijk het plaatje en bedenk er een kort verhaal bij.
Gebruik zo veel mogelijk woorden uit het woordpakket.

Meerdere antwoorden mogelijk.

Woordpakket 18

Les 2

Woorden waarin ik /zj/ of /zju/ hoor en g of ge schrijf

- Ik oefen woorden waarin ik /zj/ of /zju/ hoor en g of ge schrijf.

Schrijfaanwijzing

Hoor je /zj/ in een woord? Schrijf dan g.

Hoor je /zju/ in een woord? Schrijf dan ge.

1 Wat staat er onder de vlek? Lees het verhaal en vul het woord goed in.

Kijk na in het woordpakket en verbeter.

baga [•] e	Martin staat met zijn <i>bagage</i> voor de deur.
eta [•] e	Hij drukt op de bel van de eerste <i>etage</i> .
lo [•] eren	De deur bij Ben gaat open. 'Ik kom <i>logeren</i> ', roept Martin naar boven.
horlo [•] e	'O nee', antwoordt de moeder van Ben, terwijl ze op haar <i>horloge</i> kijkt.
centrifu [•] e	'Ik dacht dat je de monteur was.' 'Kom maar boven', zegt Ben. 'Onze <i>centrifuge</i> is stuk.'
lekka [•] e en gara [•] e	'Nu hebben we een enorme <i>lekkage</i> in de <i>garage</i> .' 'Moet ik dan maar weggaan?', vraagt Martin.
ener [•] ie	'Nee blijf maar, we kunnen jouw <i>energie</i> goed gebruiken om alles weer op te ruimen!'

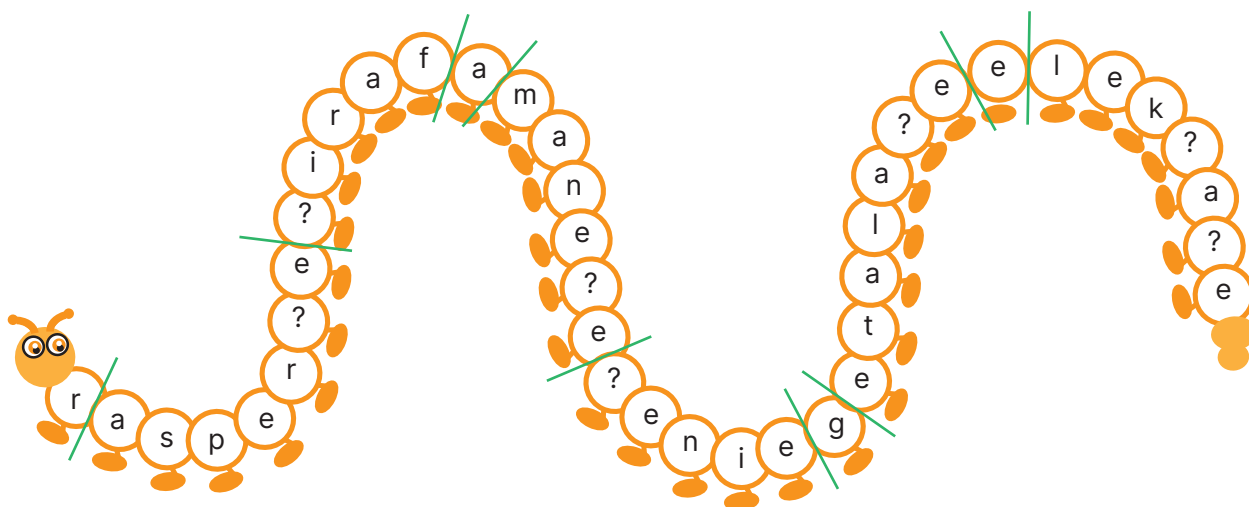

Woorden waarin ik /zj/ of /zju/ hoor en g of ge schrijf

- Ik oefen woorden waarin ik /zj/ of /zju/ hoor en **g** of **ge** schrijf.
- Ik bedenk zelf nieuwe woorden waarin ik /zj/ of /zju/ hoor en **g** of **ge** schrijf.

1 Zoek zes woorden in de woordrups.

- Wat staat er onder het vraagteken?
- Streek de woorden door en vul ze in.

asperge..... *genie*.....

giraf..... *etalage*.....

manege..... *lekkage*.....

- Er staan ook letters in de woordrups die je niet gebruikt voor de zes woorden.
Vul de letters die over zijn achter elkaar in.

Je leest het woord *rage*.....

2

Lees de omschrijving.Welk zelfstandig naamwoord waarin je /zju/ hoort en **ge** schrijft past erbij?

Vul ook het lidwoord in.

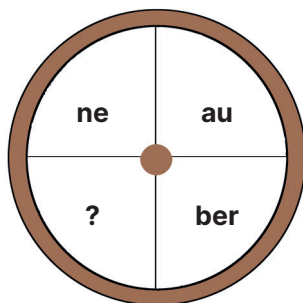
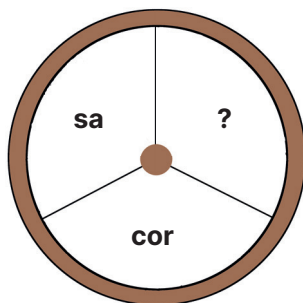
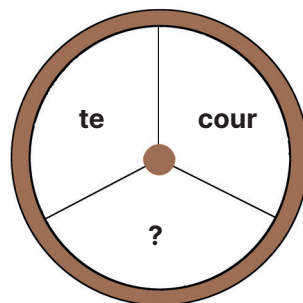
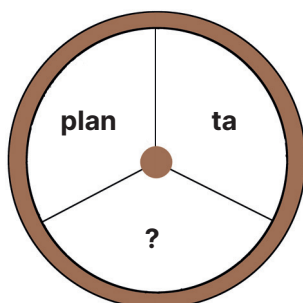
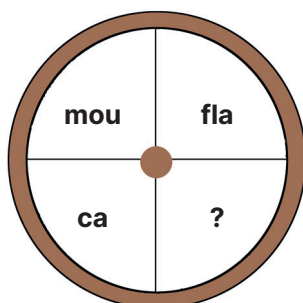
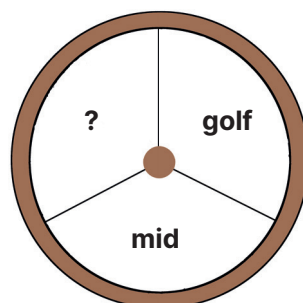
- 1 met inkt in je huid getatoeëerd *de tatoeage*.....
- 2 stiekem je vijand bespioneren *de spionage*.....
- 3 beelden van een film achter elkaar monteren *de montage*.....
- 4 je rug laten masseren *de massage*.....
- 5 het versleten zijn *de slijtage*.....

3

Haal een woord uit het woordwiel.

Vul het woord in.

Let op: er ontbreekt een woordstukje.*aubergine*.....*corsage*.....*courgette*.....*plantage*.....*camouflage*.....*midgetgolf*.....

4

Maak tekeningen.

- 1 Kies twee woorden uit opdracht 2 en twee woorden uit opdracht 3.
- 2 Maak vier kleine tekeningen. Schrijf bij elke tekening een zin met het woord.
Weet je de betekenis niet? Zoek het op in het (digitale) woordenboek.

Ter beoordeling van de leerkracht.

Woordpakket 18

Les 4

Dit kan ik nog

- Ik herhaal woorden uit blok 3.

Dit kan ik nu

- Ik kan woorden waarin **g** klinkt als /zj/ en **ge** klinkt als /zju/ nu goed schrijven.
- Ik kan woorden uit blok 3 nog goed schrijven.

Dit kan ik nog

1 Vul de rijtjes in en maak de zinnen af.

- Kijk naar de stam en vul de ik-vorm enkelvoud **verleden tijd** van de werkwoorden in.
- Vul de persoonsvorm **verleden tijd** daarna in de goede zin in.

	regelen	raden	praten
stam	/reegul...../	/raad...../	/praat...../
ik-vorm tt	ik regel.....	ik raad.....	ik praat.....

- Emma *regelde*..... gisteren het vervoer.
- Jij *raadde*..... het antwoord laatst snel.
- Ik *praatte*..... laatst over mijn nieuwe telefoon.

2 Zoek zeven woorden in de woordslang.

- Vul de woorden in.

verkouden..... *sjouwen*.....
kannetje..... *zwaaide*.....
ordenen..... *vriendinnetje*.....
ademen.....

- Vul de letters die over zijn achter elkaar in. Je leest het woord *asgrauw*.....

Welk stukje ontbreekt?

1 Vul in **au**, **auw**, **ou** of **ouw**.

2 Vul daarna het hele woord in.

1 De dinos**au**.....rus was dol op zeez**ou**.....t. *dinosaurus + zeezout*

2 Hij k**auw**.....de in zijn middag**au**.....ze op deze korreltjes. *kauwde + middagpauze*

3 Ook at hij graag een h**ou**.....tduif. *houtduif*

4 In die tijd bestond er geen schoolgeb**ouw**..... *schoolgebouw*

5 Wel was er veel oerw**ou**.....d. *oerwoud*

6 De hemel was niet asgr**auw**....., maar hemelsblauw. *asgrauw + hemelsblauw*

7 Geloof me, deze informatie is betr**ouw**.....baar. *betrouwbaar*

8 Of denk je dat ik een kletsk**ou**.....s ben? *kletskous*

Dit kan ik nu

Zo schrijf ik het goed

! ?

1 ☐ ☐

2 ☐ ☐

3 ☐ ☐

4 ☐ ☐

5 ☐ ☐

6 ☐ ☐

7 ☐ ☐

8 ☐ ☐

9 ☐ ☐

10 ☐ ☐

✓ x

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

Woorden uit blok 3

! ?

1 ☐ ☐

2 ☐ ☐

3 ☐ ☐

4 ☐ ☐

5 ☐ ☐

✓ x

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

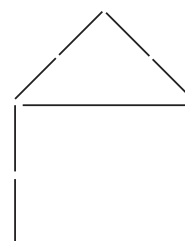
Spelen en bewegen

1 Raad in tien keer.

- 1 Speler 1: kies een woord uit woordpakket 18. Zet voor elke letter een punt. Teken naast je woord een huisje van tien streepjes.
 - 2 Speler 2: zeg een letter.
 - 3 Speler 1: komt de letter voor in het woord?
Schrijf de letter op het goede puntje.
Komt de letter niet voor in het woord? Kleur dan een streepje van het huisje rood.
 - 4 Ga door tot het woord geraden is.
Zijn alle streepjes in het huisje gezet?
Speler 1 is dan de winnaar.
 - 5 Ruil om en doe hetzelfde met een ander woord uit het woordpakket.
-

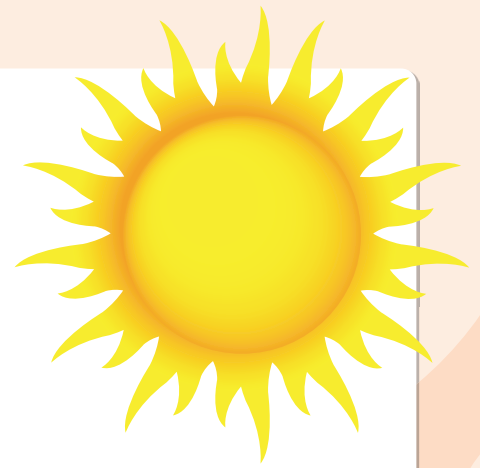
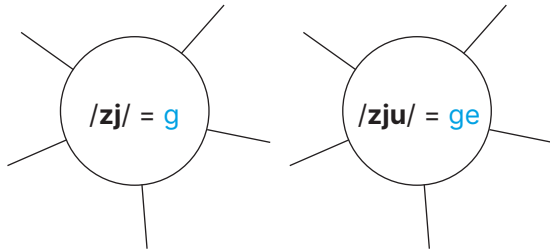
2

Zonnedans.

Wat heb je nodig?

- stoepkrijt

- 1 Kies een spelleider en tel hoeveel spelers er zijn.
- 2 Teken twee zonnen. De zonnen krijgen samen net zoveel stralen als er spelers zijn min twee. Bij één spelleider en twaalf spelers krijgt elke zon dus vijf stralen. Schrijf in de ene zon: **/zj/ = g** en in de andere zon **/zju/ = ge**.
- 3 De spelleider roept door elkaar woorden uit het woordpakket. De spelers lopen om de zonnen heen. Onverwacht klapt de spelleider in zijn handen.
- 4 Elke speler gaat snel op het uiteinde van een straal staan.
- 5 Welke twee spelers blijven over? Zij gaan in het midden van een zon staan en doen een aftelversje: 'Eén twee, weet je een woord met **/zj/** (of **/zju/**)? Spel het woord zoals het hoort. Eén, twee, vrij: de beurt krijg jij!' De aftellers wijzen naar een speler op een straal van hun zon.
- 6 Krijg jij de beurt? Zeg dan een woord dat bij jouw zon hoort.
 - Weet je geen woord? Dan ben je af en ga je bij de spelleider staan.
 - Weet je een woord? Zeg en spel het woord; de spelleider controleert. Goed gedaan? Dan blijf je staan. Fout? Dan ben je ook af.
- 7 Herhaal net zolang tot er één zonnewinnaar is.

Woordpakket 19

Les 1

Woorden waarin ik /ie/ hoor en i schrijf

- Ik leer woorden schrijven waarin ik /ie/ hoor en i schrijf.

Onthoudwoorden

mini	de ski	het pistool	de spion	miauwen
prima	de file	de piano	de bioscoop	de kampioen
dineren	de liter	de diamant	de studio	het dieet
de olifant	de tosti	de indiaan	de lampion	het podium

Kijk goed. Onthoud hoe je het schrijven moet.

/ie/ → i

- 1 Luister naar het woord in je hoofd.
/ie/ schrijf je soms als i.
- 2 Bedenk of je het woord schrijft met ie of i. Dat kun je niet horen, dat moet je onthouden.
- 3 Schrijf het woord op.
- 4 Lees nog een keer na of je het goed geschreven hebt.
- 5 Maak een foto van het woord in je hoofd.

Voorbeeld:

De olifant drinkt een liter water.

Je hoort /ooliefant/ en /lietur/.

Bedenk hoe je het schrijft: olifant, liter.

Let op!

Soms hoor je een /j/ na de /ie/ die je niet schrijft. Je hoort /indiejaan/, je schrijft indiaan.

1 Bekijk samen het woordpakket en de schrijfaanwijzing.

2 Maak zinnen.

- 1 Kies allebei vijf woorden. Vul de woorden in.
- 2 Maak met elk woord een zin. Vul de zin in.
- 3 Leerling 1: lees je eerste zin voor.
- 4 Leerling 2: noem het woord uit het woordpakket in de zin en vul het in.
- 5 Leerling 1: doe dit ook met de andere zinnen.
- 6 Ruil om en doe hetzelfde met de vijf zinnen van leerling 2.
- 7 Kijk samen na en verbeter.

Meerdere antwoorden mogelijk.

Bekijk het woordpakket bij les 1 om de woorden na te kijken.

3 Onthoud zo veel mogelijk woorden van het woordpakket.

- 1 Zorg allebei dat je het woordpakket niet ziet.
- 2 Leerling 1: noem een woord.
- 3 Leerling 2: vul het woord in.
- 4 Ruil om en doe hetzelfde. Het woord mag nog niet genoemd zijn.
- 5 Ga door tot één van beiden geen nieuw woord meer weet.
- 6 Kijk samen na en verbeter.

Meerdere antwoorden mogelijk.

Bekijk het woordpakket bij les 1 om de woorden na te kijken.

4 Los de rebus op.

Maak een zin met het woord uit de rebus.

t = m

-et + i

-sch

kampioen.....

5 Maak een rebus.

Maak zelf drie rebussen. Kies drie woorden uit het woordpakket.

Ter beoordeling van de leerkracht.

- Ik oefen woorden waarin ik /ie/ hoor en i schrijf.

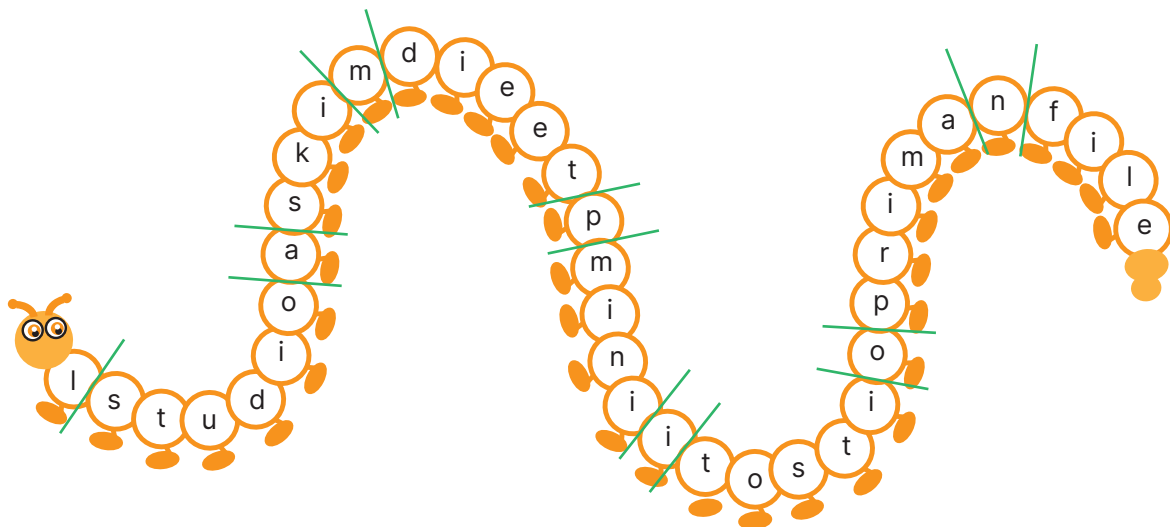

Schrijfaanwijzing

Hoor je /ie/? Bedenk of je het woord met **i** of **ie** schrijft. Dat kun je niet horen, dat moet je onthouden.

1 Zoek zeven woorden in de woordrups

- 1 Streep de woorden door en vul ze in.

studio..... *tosti*.....

ski..... *prima*.....

dieet..... *file*.....

mini.....

- 2 Welke letters heb je niet gebruikt? Zet ze achter elkaar. Welk woord lees je? *lampion*.....

2 Welk woord wordt bedoeld?

Lees de omschrijving en vul het goede woord in.

1 wapen van de politie	het <i>pistool</i>
2 groot grijs dier met een slurf	de <i>olifant</i>
3 iemand die stiekem probeert zo veel mogelijk te weten te komen	de <i>spion</i>
4 edelsteen die mooi schittert	de <i>diamant</i>
5 groot muziekinstrument met zwarte en witte toetsen	de <i>piano</i>
6 de beste in een sport	de <i>kampioen</i>
7 gebouw waar je films kunt zien	de <i>bioscoop</i>
8 maat om de hoeveelheid van een vloeistof aan te geven	de <i>liter</i>

3 Zoek woorden in het woordpakket met de letterover.

- 1 In welke woorden waarin je /ie/ hoort en i schrijft, is de **letterover** ook geweest?
- 2 Vul drie woorden in en maak er een kleine tekening bij.

bijvoorbeeld: podium.....

dineren.....

olifant.....

Woordpakket 19

Les 3

Woorden waarin ik /ie/ hoor en i schrijf

- Ik oefen woorden waarin ik /ie/ hoor en i schrijf.
- Ik bedenk zelf nieuwe woorden waarin ik /ie/ hoor en i schrijf.

1 Maak woorden met de woordstukjes uit elk vak.

Vul het hele woord in.

eerste stuk	tweede stuk	derde stuk	hele woord
di	ne	ren	dineren.....
po	pi	on	podium.....
lam	au	um	indiaan.....
in	di	aan	miauwen.....
mi	di	wen	lampion.....

2 Kies het goede woord en vul het bij het plaatje in.

de skipiste of de ski

de ski.....

de baviaan of de indiaan

de baviaan.....

het viaduct of de file

het viaduct.....

de titel of het dieet

de titel.....

de piano of de pianist

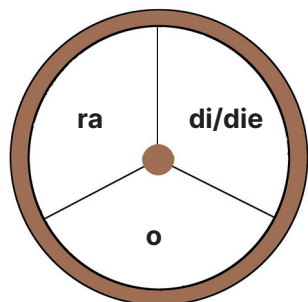
de pianist.....

de centimeter of de decimeter

de decimeter.....

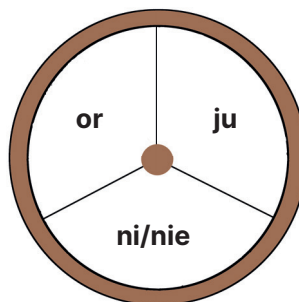
- 3** Haal vier nieuwe woorden uit het woordwiel waarin je /ie/ hoort en **i** schrijft.
Vul de woorden goed in en maak met elk woord een zin.

radio.....

.....

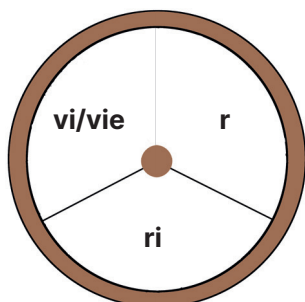
.....

junior.....

.....

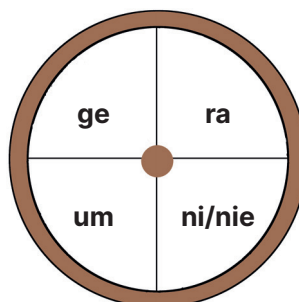
.....

rivier.....

.....

.....

geranium.....

.....

.....

- 4** Bedenk een verhaal van ten minste zes zinnen.

Gebruik: de radio | de pianist | het viaduct | de baviaan | de rivier

Meerdere antwoorden mogelijk.....

.....

.....

.....

.....

.....

Woordpakket 19

Les 4

Dit kan ik nog

- Ik herhaal woorden uit blok 3.

Dit kan ik nu

- Ik kan woorden waarin ik /ie/ hoor en **i** schrijf nu goed schrijven.
- Ik kan woorden uit blok 3 nog goed schrijven.

Dit kan ik nog

1 Maak de rebus.

Vul het woord in.

Let op: soms zet de **letterzetter** nog een extra letter.

+etje = *zonnetje*

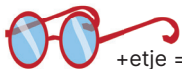
+elen = *trappelen*

+eren = *wonderen*

= *houtduif*

+etje = *brilletje*

+saus =

pindasaus

2 Vul de persoonsvorm verleden tijd enkelvoud van het werkwoord in.

woordenboekvorm

verleden tijd enkelvoud

1 zwaaien

zwaaide

2 wensen

wenste

3 antwoorden

antwoordde

4 praten

praatte

5 volgen

volgde

3 Wat staat er onder de vlek?

Vul het hele woord in.

Let op: denk aan de letterzetter.

1 Dit jongetje is een echte zoetek . zoetekauw

2 Een heel snoeprol gaat op zonder ber . snoeprolletje + berouw

3 Op aardap wil hij niet eens k en. aardappelen + kauwen

4 Hij zet een kinderstem op en begint te sn en, te snot en te huilen, dat hij met iemand wil ruilen. kinderstemmetje + snauwen + snotteren

5 De volwas kijken elkaar aan: het knul is nu te ver gegaan! volwassenen + knulletje

Dit kan ik nu

Zo schrijf ik het goed

! ?

✓ x

- 1 ☐ ☐
- 2 ☐ ☐
- 3 ☐ ☐
- 4 ☐ ☐
- 5 ☐ ☐
- 6 ☐ ☐
- 7 ☐ ☐
- 8 ☐ ☐
- 9 ☐ ☐
- 10 ☐ ☐

- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐

Woorden uit blok 3

! ?

✓ x

- 1 ☐ ☐
- 2 ☐ ☐
- 3 ☐ ☐
- 4 ☐ ☐
- 5 ☐ ☐

- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐
- ☐ ☐

Spelen en bewegen

1 Wat staat er?

- 1 Kies allebei vier woorden uit woordpakket 19.
- 2 Schrijf een zin met elk woord in potlood.
- 3 Gum alle letters **i** en **e** uit.
- 4 Ruil van schrift.
- 5 Maak de zinnen van de ander af met **i** en **e**.
- 6 Wie is het eerst klaar en heeft geen fouten gemaakt? Dat is de winnaar!

Woordzoeker.

- woordkaartjes
- papier en pen
- woordpakket 19

De voorbereiding

- 1 Schrijf de woorden van woordpakket 19 op kaartjes.
- 2 De spelleider verstopt de woorden van het woordpakket in de klas of op het schoolplein.

Het spel

- 1 Wacht op het startsein.
- 2 Ga na het startsein op zoek naar de woorden. Schrijf alle woorden op die je vindt.
- 3 Heb je alle woorden gevonden? Dan controleer je of je alle woorden goed hebt geschreven met behulp van het woordpakket.

Woordpakket 20

Les 1

Woorden die eindigen op tie

- Ik leer woorden schrijven die eindigen op **tie**.

Ook-zo-woorden

de rela**tie**

de varia**tie**

de operat**ie**

de trakta**tie**

de inspirat**ie**

de felicitat**ie**

de prestat**ie**

de presentat**ie**

de combina**tie**

de installat**ie**

de informat**ie**

de organisat**ie**

de polit**ie**

de posit**ie**

de notit**ie**

de tradit**ie**

de repetit**ie**

de competit**ie**

de garant**ie**

de vakant**ie**

Schrijf het ook-zo-stukje altijd hetzelfde.

tie

- 1 Luister naar het woord in je hoofd.
- 2 Hoor je /**tsie**/ aan het eind van het woord?
Schrijf dan altijd **tie**.
tie is een ook-zo-stukje. Je schrijft het altijd hetzelfde.
- 3 Lees nog een keer na of je het woord goed geschreven hebt.

Let op!

Soms zeggen mensen niet /**tsie**/, maar /**sie**/.
Je hoort /vaakans**sie**/, je schrijft vakant**tie**.

Voorbeeld:

Je hoort /vaakants**sie**/, je schrijft vakant**tie**.

Je hoort /pooliets**sie**/, je schrijft polit**ie**.

1 Bekijk samen het woordpakket en de schrijfaanwijzing.

2 Vul de woorden die je hoort in het goede rijtje in.

- 1 Leerling 1: zorg dat je het woordpakket niet ziet.
- 2 Leerling 2: kies een woord uit het woordpakket, lees het voor en hak het in klankgroepen. Spreek elke klankgroep duidelijk uit.
- 3 Leerling 1: vul het woord in het goede rijtje in.
- 4 Doe dit nog met vier woorden.
- 5 Ruil om en doe hetzelfde met vijf andere woorden.
- 6 Kijk samen na en verbeter.

woorden die eindigen op **tie** met drie klankgroepen

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

woorden die eindigen op **tie** met vier of meer klankgroepen

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3 Wat hoort op de puntjes?

- 1 Leerling 1: zorg dat je het woordpakket niet ziet.
- 2 Leerling 2: lees zin **a** tot en met **d** voor tot de puntjes.
- 3 Leerling 1: zeg welk woord op de puntjes hoort.
Bespreek samen of het goed is.
- 4 Leerling 2: zeg of het goed is of zeg het woord.
- 5 Leerling 1: vul het woord in.
- 6 Ruil om en doe hetzelfde met zin **e** tot en met **h**.
- 7 Kijk samen na en verbeter.

- a** Mijn opa wordt geopereerd aan zijn hart, het is een grote *operatie*.....
- b** Elk jaar gaan we in de zomer naar Frankrijk, ik heb nu al zin in de *vakantie*.....
- c** Moos krijgt een leuke verjaardagskaart, hij is heel erg blij met deze *felicitering*.....
- d** Ik wil later agent worden, dan werk ik bij de *politie*.....
- e** Rode en roze bloemen passen goed bij elkaar, het is een mooie *combinatie*.....
- f** Indy doet haar haar elke dag anders, ze houdt van *variatie*.....
- g** Als je iets opschrijft, maak je een *notitie*.....
- h** Het winnen van deze judowedstrijd is een hele *prestatie*.....

4 Vul de woorden in het goede rijtje in.

Vul in elk rijtje ten minste drie woorden in uit het woordpakket.

woorden die eindigen op **atie**

.....

.....

.....

woorden die eindigen op **itie**

.....

.....

.....

Woordpakket 20

Les 2

Woorden die eindigen op tie

- Ik oefen woorden die eindigen op **tie**.

Schrijfaanwijzing

Hoor je /tsie/ aan het eind van een woord? Schrijf dan **tie**.

1 Maak de woorden af met het ook-zo-stukje **tie**.

Vul daarna het hele woord in.

1 de relatie.....	de relatie.....
2 de notitie.....	de notitie.....
3 de presentatie.....	de presentatie.....
4 de informatie.....	de informatie.....
5 de inspiratie.....	de inspiratie.....
6 de competitie.....	de competitie.....
7 de traktatie.....	de traktatie.....

2 Welk woord past in de zin?

De eerste letter staat tussen haakjes voor het woord. Vul het hele woord in.

- 1 Wij gaan drie weken op (v)akantie..... naar Spanje.
- 2 De (o)peratie..... aan mijn knie duurde twee uur.
- 3 Vanavond ga ik naar de (r)epetitie..... van onze dansgroep.
- 4 De (p)olitie..... was snel op de plek van het ongeluk.
- 5 Ik stuur mijn tante een (f)elicitatie..... voor haar verjaardag.
- 6 Op deze wasmachine zit vijf jaar (g)arantie.....
- 7 Deze marathon lopen is een hele (p)restatie.....
- 8 Vanuit deze (p)ositie..... kon ik niet goed zien wat er gebeurde.
- 9 Het regelen van een verjaardagsfeest is een hele (o)rganisatie.....

3 Maak een woordrups.

- 1 Kies acht woorden uit het woordpakket.
- 2 Vul de woorden achter elkaar met potlood in en zet om elke letter een rondje met je pen.
- 3 Gum achter elk woord het ook-zo-stukje **tie** uit.
- 4 Een klasgenoot zoekt de woorden in je woordrups. Hij zet de ook-zo-stukjes op de goede plek en schrijft de woorden op.

Ter beoordeling van de leerkracht.

- Ik oefen woorden die eindigen op **tie**.
- Ik bedenk zelf nieuwe woorden die eindigen op **tie**.

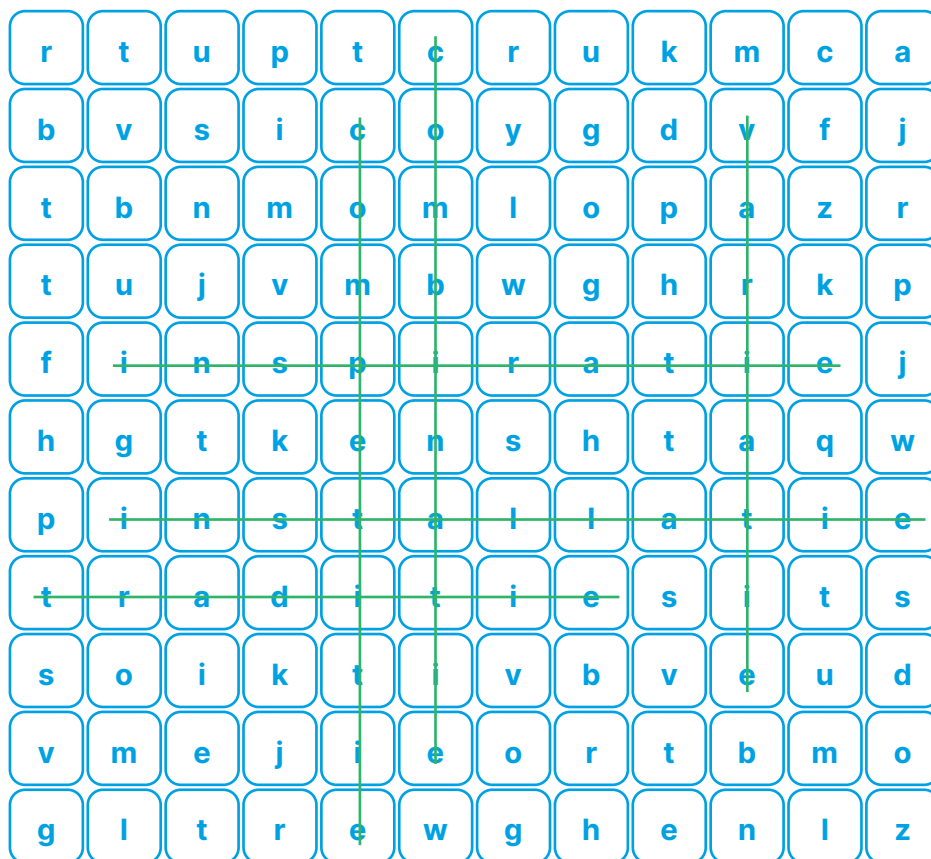
1 Welke woorden staan in de puzzel?

Zoek zes woorden uit het woordpakket. Streep de woorden door en vul ze in.
Kijk van boven naar beneden en van links naar rechts.

competitie..... *inspiratie*.....

combinatie..... *installatie*.....

variatie..... *traditie*.....

2 Wat staat er onder de vlek?

Vul het hele woord in.

1 justitie	justitie	6 administratie	administratie
2 injectie	injectie	7 advertentie	advertentie
3 adoptie	adoptie	8 situatie	situatie
4 functie	functie	9 publicatie	publicatie
5 receptie	receptie	10 irritatie	irritatie

3 Maak zinnen met woorden die eindigen op tie.

Kies vier woorden uit opdracht 2 die eindigen op **tie** en maak vier zinnen.

Meerdere antwoorden mogelijk.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Woordpakket 20

Les 4

Dit kan ik nog

- Ik herhaal woorden uit blok 3.

Dit kan ik nu

- Ik kan woorden die eindigen op **tie** nu goed schrijven.
- Ik kan woorden uit blok 3 nog goed schrijven.

Dit kan ik nog

1 Vul de woorden goed in.

- Maak van de vetgedrukte werkwoorden de persoonsvorm **verleden tijd**.
Vul de persoonsvorm in.
- Maak de woorden met de vlek af.
Vul het hele woord in.

1 Hij wensen alle oud een gelukkig Nieuwjaar.	<i>wenste + ouderen</i>
2 De klets s praten aan één stuk door.	<i>kletskous + praatte</i>
3 De jongen raden niet onder welk bekertje het bal zat.	<i>raadde + balletje</i>
4 De politie volgen de bestel to.	<i>volgde + bestelauto</i>

2 Los het geheimschrift op.

Vul het hele woord in.

Let op: soms zet de letterzetter een extra letter.

♥ = **au/ou**

♣ = **etje**

⚙ = **elen/eren**

☼ = **de/te**

- Het is de tr♥wdag van de leeuw en het leeuwin♣. *trouwdag + leeuwinnetje*
- De dieren gingen zich verzam⚙ in het oerw♥d. *verzamelen + oerwoud*
- De lucht was hemelsbl♥w en de leeuw wacht☼ op zijn bruid. *hemelsblauw + wachtte*
- Toen de bruid eraan kwam, begon de giraf te snott⚙. De zebra vroeg of zij de leeuw tot haar wettige echtgenoot nam. *snotteren*
- Ze antwoord☼ 'ja' en het nieuwe stel♣ kuste elkaar. *antwoordde + stelletje*
- Toen barst☼ het feest los. *barstte*

3 Maak de woordketting af.

1 Vul de ook-zo-stukjes in.

2 Vul de hele woorden in.

Let op: soms zet de letterzetter een extra letter.

wonderen

zonnetje

totempaal

peuteren

kannetje

bezemsteel

Dit kan ik nu

Zo schrijf ik het goed

! ?

✓ x

1 ☐ ☐

2 ☐ ☐

3 ☐ ☐

4 ☐ ☐

5 ☐ ☐

6 ☐ ☐

7 ☐ ☐

8 ☐ ☐

9 ☐ ☐

10 ☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

Woorden uit blok 3

! ?

✓ x

1 ☐ ☐

2 ☐ ☐

3 ☐ ☐

4 ☐ ☐

5 ☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

☐ ☐

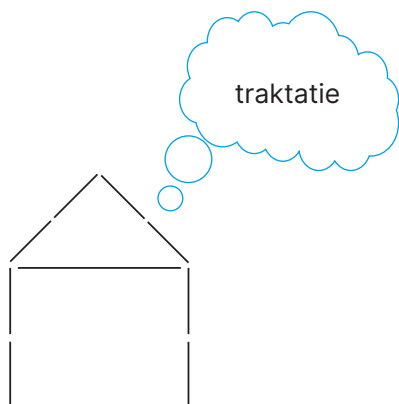
Spelen en bewegen

1 Raad in tien keer.

- 1 Speler 1: kies een woord uit woordpakket 20. Zet voor elke letter een punt.
Teken naast je woord een huisje van tien streepjes.
- 2 Speler 2: zeg een letter.
- 3 Speler 1: komt de letter voor in het woord?
Schrijf de letter op het goede puntje.
Komt de letter niet voor in het woord? Kleur dan een streepje van het huisje rood.
- 4 Ga door tot het woord geraden is.
Zijn alle streepjes in het huisje gezet?
Speler 1 is dan de winnaar.
- 5 Ruil om en doe hetzelfde met een ander woord uit het woordpakket.

2

Iemand is hem, niemand is hem.

Wat heb je nodig?

- zachte ballen
- woordpakket
- stoepkrijt
- pionnen

- 1 Spreek met de spelers af wat het speelvak is en wie de spelleider is.
Zet dit vak af met pionnen of teken een vak met stoepkrijt.
- 2 De spelers zoeken een plekje in het speelvak.
- 3 De spelleider gooit de ballen in het veld.
- 4 De spelers proberen elkaar af te gooien.
- 5 Ben je geraakt? Dan ga je naar de spelleider.
De spelleider noemt een woord uit het woordpakket.
De speler schrijft dit woord op en laat het controleren.
- 6 Is het woord goed? Dan mag je weer met het spel meedoen.
Is het woord fout? Dan verbeter je het woord en mag je daarna ook weer meedoen.

Herhalen en toepassen

1 Welk woord is het?

- 1 Speler 1: kies een woord uit blok 5 en vertel er iets over. Bijvoorbeeld: het is een werkwoord en het begint met een **j** (juichen), of het is een zelfstandig naamwoord en het begint met een **p** (politie).
- 2 De andere spelers: raad het woord door vragen te stellen.
Speler 1: antwoord alleen met ja of nee.
- 3 De speler die het woord het eerst raadt, schrijft het woord op.
Speler 1: kijk het woord na. Is het goed? Dan krijg je een punt.
- 4 Speler 2: kies een ander woord uit blok 5 en de anderen raden het woord.
Ga zo door totdat iedereen twee keer aan de beurt is geweest.
- 5 Wie heeft de meeste punten? Dat is de winnaar!

Is het een dier?

de bagage

Nee.

2

Maak een verhaal.

- 1 Leerling 1: kies een woord uit blok 5 en vertel er iets over.
Kies bij een werkwoord **verleden tijd** enkelvoud of meervoud.
Maak een zin met het woord. Schrijf de zin op.
- 2 Leerling 2: lees de zin. Kies ook een woord uit blok 5.
Kies bij een werkwoord **verleden tijd** enkelvoud of meervoud.
Maak met dat woord een zin die bij de vorige zin past. Schrijf de zin eronder.
- 3 Ga door tot jullie een verhaal hebben gemaakt.

Voorbeeld:*Wij sprintten gisteren naar de trein.**Toen stootte ik mijn been.*

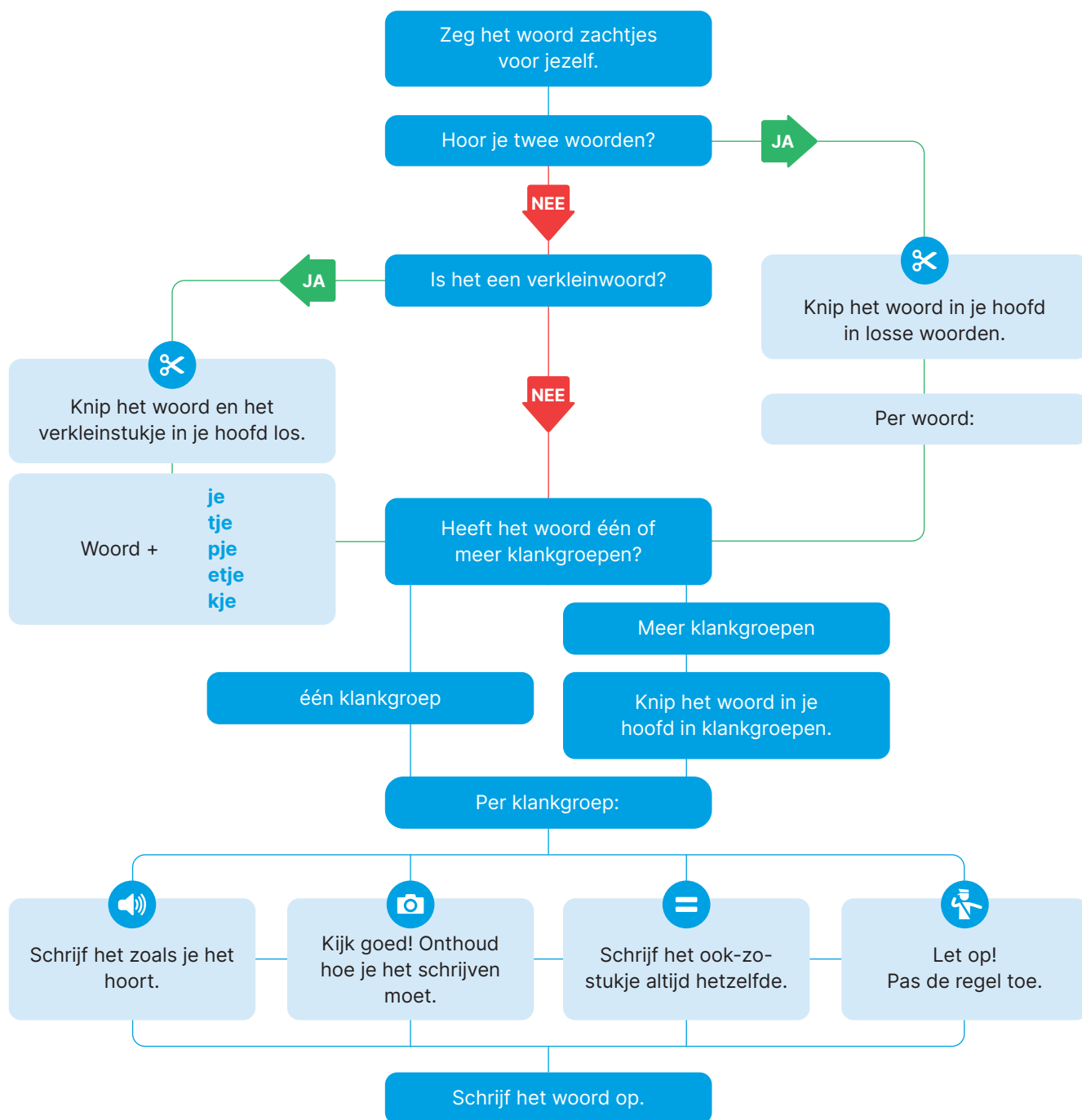
3

Maak gekke zinnen!**Wat heb je nodig?**

- twee kladblaadjes.

- 1 Vouw allebei een blaadje in de lengte dubbel.
Kies vier woorden uit blok 5. Schrijf de woorden op de linkerkant van het blaadje op.
Als het een werkwoord is, schrijf dan de woordenboekvorm op.
- 2 Draai het blaadje om zodat de ander jouw woorden niet ziet. Ruil van blaadje.
- 3 Schrijf jouw woorden op de lege kant van het blaadje, van de ander.
- 4 Vouw nu de blaadjes open. Maak een gekke zin met de twee woorden die links en rechts staan. Als het een werkwoord is, gebruik dat werkwoord dan in de **verleden tijd**.
- 5 Lees om de beurt je zin aan de ander voor. Welke zin is het gekst? Die krijgt een punt.
- 6 Wie de meeste punten heeft, is de winnaar.

Schrijfwijzer

Kijk na.

Woorden met v en z

Hoor je /vvv/? Schrijf dan **v**.

Hoor je /zzz/? Schrijf dan **z**.

Soms hoor je het verschil tussen de **f** of **v** en de **s** of **z** niet goed.

Onthoud dan hoe je het woord schrijft.

Je schrijft olij**v**en.

Je schrijft baz**z**en.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 2 in les 1.

Woorden met ei en ij

Bedenk of je het woord schrijft met **ei** of **ij**.

Dat kun je niet horen, dat moet je onthouden.

Je schrijft kapite**in**.

Je schrijft dolf**ijn**.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 3 in les 1.

Woorden die eindigen op d

Hoor je een /t/ aan het eind van het woord?
Maak het woord langer.

Hoor je in het lange woord een /d/?
Schrijf dan een **d**.

Geluid: je hoort /t/ aan het eind. Maak het woord langer: geluiden. Je hoort /d/ in het lange woord, dus je schrijft: geluid**d**.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 4 in les 1.

Woorden waarin ik /s/ hoor en c schrijf

Bedenk of je het woord schrijft met **s** of **c**.
Dat kun je niet horen, dat moet je onthouden.

Je schrijft narc**is**.

Je schrijft c**ij**fer.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 6 in les 1.

Woorden waarin ik /k/ hoor en c schrijf

Bedenk of je het woord schrijft met **k** of **c**.
Dat kun je niet horen, dat moet je onthouden.

Je schrijft c**o**ntant.

Je schrijft insect**o**.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 7 in les 1.

Woorden met de letterzetter en de letterrover

Hoor je een korte klank aan het eind van een klankgroep? De **letterzetter** zet een extra letter (medeklinker).

Hoor je een lange klank aan het eind van een klankgroep? De **letterrover** neemt een letter (klinker) weg.

Dubbel: aan het eind van de eerste klankgroep hoor je de korte klank /u/. Je schrijft dub**bel**.

Betaling: aan het eind van de tweede klankgroep hoor je de lange klank /aa/. Je schrijft bet**aling**.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 8 in les 1.

Woorden met au, auw, ou en ouw

Bedenk of je het woord schrijft met **au(w)** of **ou(w)**. Dat kun je niet horen, dat moet je onthouden.

Je schrijft bestel**au**to.
Je schrijft oer**ou**d.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 10 in les 1.

Woorden met stomme e die eindigen op em, elen, enen en eren

Hoor je /um/, /ulun/, /unun/ of /urun/ zonder klemtoon aan het eind van het woord?

Je hoort /beez**um**steel/, je schrijft bez**em**steel.
Je hoort /oud**urun**/, je schrijft oud**eren**.

Knip het woord in je hoofd in twee losse woorden. Schrijf dan **em**, **elen**, **enen** of **eren**. Je schrijft de stomme /u/ dus als **e**.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 11 in les 1.

Verkleinwoorden die eindigen op etje

verkleinwoord = woord + verkleinstukje
Schrijf eerst het woord op. Schrijf er dan het verkleinstukje **etje** achter.

bloem + **etje**: bloem**etje**
tong + **etje**: tong**etje**

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 12 in les 1.

Woorden die eindigen op ig en lijk

Hoor je /ug/ zonder klemtoon aan het eind van een woord? Schrijf dan **ig**.
Hoor je /luk/ zonder klemtoon aan het eind van een woord? Schrijf dan **lijk**.

Je hoort /guheimzin**ug**/, je schrijft geheimzinn**ig**.

Je hoort /eigun**luk**/, je schrijft eigen**lijk**.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 14 in les 1.

Woorden met ' (apostrof)

Bedenk of je het woord schrijft met ' (**apostrof**). Dat kun je niet horen, dat moet je onthouden.
De apostrof staat op de plek van de weggelaten letter(s).

mijn → m'n
des morgens → 's morgens

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 15 in les 1.

Verkleinwoorden die eindigen op je en pje

verkleinwoord = woord + verkleinstukje
Schrijf eerst het woord op. Schrijf er dan het verkleinstukje **je** of **pje** achter.

slaaplied + **je**: slaaplied**je**
appelboom + **pje**: appelboom**pje**

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 16 in les 1.

Woorden waarin ik /zj/ en /zju/ hoor en g en ge schrijf

Hoor je /**zj**/ in een woord? Schrijf dan **g**.
Hoor je /**zju**/ in een woord? Schrijf dan **ge**.

Je hoort /looz**je**erun/, je schrijft log**er**en.
Je hoort /garaaz**ju**/, je schrijft gara**ge**.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 18 in les 1.

Woorden waarin ik /ie/ hoor en i schrijf

Bedenk of je het woord schrijft met **ie** of **i**.
Dat kun je niet horen, dat moet je onthouden.

Je schrijft olifant.
Je schrijft liter.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 19 in les 1.

Woorden die eindigen op tie

Hoor je /**tsie**/ aan het eind van een woord?
Schrijf dan **tie**.

Je hoort /vaakant**tsie**/, je schrijft vakan**tie**.
Je hoort /pooliet**tsie**/, je schrijft polit**ie**.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 20 in les 1.

Werkwoordschema

Woordenboekvorm

= het werkwoord zoals het in het woordenboek staat
wordt geschreven volgens de gewone schrijfaanwijzingen

START

Persoonsvorm?

- **Vraagproef:** maak de zin vragend. Het ww dat vooraan komt te staan, is de pv.
- **Tijdproef:** verander de tijd (van tt in vt of andersom). Het werkwoord dat verandert, is de pv.
- **Getalproef:** verander het onderwerp van ev naar mv of andersom. Het werkwoord dat meeverandert, is de pv.

JA

Tegenwoordige tijd?

Het gebeurt nu.

JA

enkelvoud?

ik-vorm, jij-vorm, hij/zij-vorm

JA

Tegenwoordige tijd enkelvoud

De **ik-vorm** is de geschreven stam (woordenboekvorm zonder /un/).

Soms moet je nog iets aan de stam veranderen om een goede ik-vorm te maken.
(woordenboekvorm: durven → stam /durvun/ → ik-vorm: durf)

De jij-vorm en hij-/zij-vorm

krijgen een **t** achter de ik-vorm.

(jij durft**t**, hij/zij durft**t**)

Let op: Bij de onregelmatige werkwoorden, is de ik/jij/hij/zij-vorm steeds anders!

NEE

meervoud?

wij-vorm, jullie-vorm, zij-vorm

JA

Tegenwoordige tijd meervoud

De **wij-vorm**, **jullie-vorm** en **zij-vorm** schrijf je als de woordenboekvorm.

(durven → wij durven, jullie durven, zij durven)

Verleden tijd?

Het is al eerder gebeurd.

JA

enkelvoud?

ik-vorm, jij-vorm, hij/zij-vorm

JA

Verleden tijd enkelvoud (te of de) zwakke werkwoorden

Is de laatste klank van de stam **t, k, f, s, p**, dus zit die medeklinker in 't **kofschip**?
Of is het een werkwoord met **ch** ('t kofsch**ip**) zoals lach**en** of juich**en**?

Ja? Je schrijft **ik-vorm + te** (ik/jij/hij/zij maak**te**, wacht**te**)

Nee? Je schrijft **ik-vorm + de** (ik/jij/hij/zij rend**de**, redd**de**)

NEE

meervoud?

wij-vorm, jullie-vorm, zij-vorm

JA

Verleden tijd meervoud (ten of den) zwakke werkwoorden

Is de laatste klank van de stam **t, k, f, s, p**, dus zit die medeklinker in 't **kofschip**?

Of is het een werkwoord met **ch** ('t kofsch**ip**) zoals lach**en** of juich**en**?

Ja? Je schrijft **ik-vorm + ten** (wij/jullie/zij maak**ten**, wacht**ten**)

Nee? Je schrijft **ik-vorm + den** (wij/jullie/zij rend**den**, redd**den**)

- De **woordenboekvorm** is het werkwoord zoals het in het woordenboek staat.
- De **persoonsvorm** is de vorm van het werkwoord in een zin die bij iets of iemand hoort.

De **ik/jij/hij/zij-vorm** noem je de **persoonsvorm enkelvoud (pv enk)**, omdat het onderwerp dat erbij hoort, één ding of één persoon is.

Schrijfaanwijzing persoonsvorm enkelvoud

Kijk altijd eerst naar de **stam**: de woordenboekvorm zoals je hem hoort zonder /un/.

De **ik-vorm** = de stam geschreven volgens gewone schrijfaanwijzingen.

jij/hij/zij-vorm = ik-vorm + **t**

woordenboekvorm	stam	persoonsvorm enkelvoud (pv ev)		
		ik-vorm	jij-vorm	hij/zij-vorm
schrijven	/sgrijv <u>un</u> /	ik schrijf	jij schrij <u>ft</u>	hij/zij schrij <u>ft</u>
smoezen	/smoez <u>un</u> /	ik smoes	jij smoest	hij/zij smoest
vinden	/vind <u>un</u> /	ik vind	jij vind <u>t</u>	hij/zij vind <u>t</u>

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 1 in les 1.

De **ik/jij/hij/zij-vorm** noem je de **persoonsvorm enkelvoud (pv enk)**, omdat het onderwerp dat erbij hoort, één ding of één persoon is.

De **wij/jullie/zij-vorm** noem je de **persoonsvorm meervoud (pv mv)**, omdat het onderwerp dat erbij hoort, meer dan één is (dingen en/of personen).

Schrijfaanwijzing persoonsvorm meervoud (pv mv)

De **wij/jullie/zij-vorm** schrijf je als de woordenboekvorm.

woordenboekvorm	persoonsvorm meervoud (pv mv)		
	wij-vorm	jullie-vorm	zij-vorm (mv)
spreken	wij spreken	jullie spreken	zij spreken
wandelen	wij wandelen	jullie wandelen	zij wandelen

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 5 in les 1.

Werkwoorden: verleden tijd enkelvoud: (te of de) zwakke werkwoorden

Je kunt vaak horen dat het verleden tijd is: de persoonsvorm enkelvoud eindigt op **te** of **de**.

Soms kun je niet goed horen of er **te** of **de** achter komt in de verleden tijd. Gebruik dan als hulpmiddel **'t kofschip**.

- 1 Luister naar de woordenboekvorm in je hoofd. Welke klank hoor je voor /un/? Dat is de laatste klank van de stam.
- 2 Is dat een medeklinker in **'t kofschip**: dus de klank /t/, /k/, /f/, /s/, /p/?
Of is het een werkwoord met **ch** ('t kofschip) zoals lachen of juichen?
 - **Ja?** Je schrijft **ik-vorm + te**
 - **Nee?** Je schrijft **ik-vorm + de**

Eindigt de **ik-vorm** tegenwoordige tijd op **t** of **d**? Dan is de verleden tijd dus met **dubbel t** en **dubbel d**!

Je hoort dat het verleden tijd (enkelvoud) is:

ik/jij/hij/zij werk**te**

Je hoort het niet. Pas **'t kofschip** toe!

1 /blaf <u>ʏn</u> / → /f/	1 /lach <u>ʏn</u> / → /ch/	1 /reegul <u>ʏn</u> / → /l/
2 Ja: /f/ zit in 't kofschip → ik-vorm + te → ik/jij/hij/zij blaf te	2 Ja: /ch/ zit in 't kofschip → ik-vorm + te → ik/jij/hij/zij lach te	2 Nee: /l/ zit niet in 't kofschip → ik-vorm + de → ik/jij/hij/zij regel de

Verleden tijd enkelvoud dubbel **t** en **d**:

wacht + te = wacht**te**

raad + de = raad**de**

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 9 in les 1.

Werkwoorden: verleden tijd meervoud (zwakke werkwoorden)

Je kunt vaak horen dat het verleden tijd is: de persoonsvorm meervoud eindigt op **ten** of **den**.

Soms kun je niet goed horen of er **ten** of **den** achter komt in de verleden tijd meervoud. Gebruik dan als hulpmiddel **'t kofschip**.

Je hoort dat het verleden tijd (enkelvoud) is:

ik/jij/hij/zij werk**te**

Je hoort het niet. Pas **'t kofschip** toe!

woorden-boekvorm	laatste klank stam	wel in 't kofschip → ik-vorm + ten	niet in 't kofschip → ik-vorm + den	ik-vorm + ten/den	vt meervoud
klappen	/p/	X		klap + ten	klap ten
pesten	/t/	X		pest + ten	pest ten
schrobben	/b/		X	schrob + den	schrob den
melden	/d/		X	meld + den	meld den

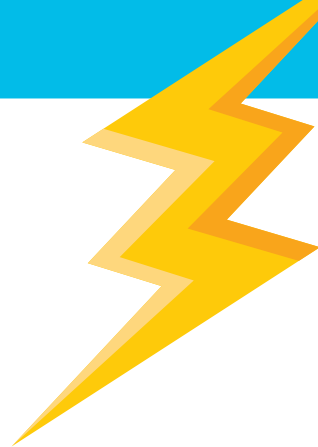
← Meer uitleg vind je bij woordpakket 13 in les 1.

Soms kun je niet goed horen of er **te(n)** of **de(n)** achter komt in de verleden tijd. Gebruik dan als hulpmiddel 't kofschip:

woorden- boekvorm	laatste klank stam	wel in 't kofschip → ik-vorm + te(n)	niet in 't kofschip → ik-vorm + de(n)	ik-vorm + ten/ den	vt enk	vt mv
boffen	/f/	X		bof + te(n)	bof te	bof ten
lusten	/t/	X		lust + te(n)	lust te	lust ten
juic h en	--	X		juich + te(n)	juich te	juich ten
stofzuigen	/g/		X	stofzuig + de(n)	stofzuig de	stofzuig den
krabben	/b/		X	krab + de(n)	krab de	krab den
wedden	/d/		X	wed + de(n)	wed de	wed den

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 17 in les 1.

Mijn flitswoorden

Colofon

Verhalen en leesteksten

Maria Hetty van den Berg
Annemarie van den Brink
Jørgen Hofmans

Auteurs

Maria Hetty van den Berg
Tamara van den Berg
Jannie van Driel-Copper
Irene Engelbertink
Wies Gloudemans
Iris Meijsing
Jeannette Miś
Cokky Stolze-van der Vegte
Saskia Tromp-Lantman
Gerda Verhey
Anne Coos Vuurmans

Redactie

Projectteam ThiemeMeulenhoff

Vormgeving

Flowdesign, Utrecht

Opmaak

Crius Group

Beeldverwerking

Eduardo media

Illustraties

De Boer illustraties / Michel de Boer
De Boer illustraties / Leontine Gaasenbeek
Aleid Landeweerd

Foto's

Shutterstock

Over ThiemeMeulenhoff

ThiemeMeulenhoff ontwikkelt slimme flexibele leeroplossingen met een persoonlijke aanpak. Voor elk niveau en elke manier van leren. Want niemand is hetzelfde.

We combineren onze kennis van content, leerontwerp en technologie, met onze energie voor vernieuwing. Om met en voor onderwijsprofessionals grenzen te verleggen. Zo zijn we samen de motor voor verandering in het primair, voortgezet en beroepsonderwijs.

Samen leren vernieuwen.

www.thiememeulenhoff.nl

ISBN 978 90 06 84151 0

Versie 1.2

© ThiemeMeulenhoff, Amersfoort

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 23 augustus 1985, Stbl. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO), Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp (www.stichting-pro.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden. Voor meer informatie over het gebruik van muziek, film en het maken van kopieën in het onderwijs zie www.auteursrechtenonderwijs.nl.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Deze uitgave is volledig CO₂-neutraal geproduceerd.

Het voor deze uitgave gebruikte papier is voorzien van het FSC®-keurmerk.

Dit betekent dat de bosbouw op een verantwoorde wijze heeft plaatsgevonden.